

Til Landbrugs- og Fiskeristyrelsen

Vedr. bestillingen: Opfølgende spørgsmål til notatet "*Risiko for øget kvælstofudvaskning ved omlægning af fodergræs til vintersået afgrøde, samt omfang af problemer med angreb af stankelbenlarver*"

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (LFST) har i bestilling dateret d. 2. marts 2017 bedt DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug – om at indhente DCE's eventuelle bemærkninger til notatet "*Risiko for øget kvælstofudvaskning ved omlægning af fodergræs til vintersået afgrøde, samt omfang af problemer med angreb af stankelbenlarver*", dateret d. 14. oktober 2016. I nedenstående besvarelse er DCE's bemærkninger anført med opfølgende kommentarer fra forfatterne af ovenstående notat. Gitte Blicher-Mathiesen fra DCE har efterfølgende læst og godkendt nedenstående besvarelse, som er udarbejdet af Seniorforsker Elly M. Hansen, Seniorforsker Ingrid Kaag Thomsen og Seniorforsker Peter Sørensen, alle fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

Besvarelsen er udarbejdet som led i "Rammeaftale mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Aarhus Universitet om forskningsbaseret myndighedsbetjening af Miljø- og Fødevareministeriet med underliggende styrelser 2017-2020".

Venlig hilsen

Klaus Horsted

DCA - Nationalt Center for
Fødevarer og Jordbrug

Klaus Horsted

Specialkonsulent

Dato 14. marts 2017

Direkte tlf.: 87157975
Mobiltlf.: Fax: 8715 6076
E-mail:
klaus.horsted@dca.au.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: khr

Journal 2017-760-000068

Side 1/1

Opfølgende spørgsmål til notatet ”Risiko for øget kvælstofudvaskning ved omlægning af fodergræs til vintersået afgrøde, samt omfang af problemer med angreb af stankelbenslarver”

Elly M. Hansen, Ingrid K. Thomsen, Peter Sørensen, Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi

Baggrund

Landbrug og Fiskeristyrelsen (LFST) har i en henvendelse dateret 2. marts 2017 bedt DCA – Nationalt Center for Jordbrug og Fødevarer indhente eventuelle kommentarer fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi til et fra DCA tidligere fremsendt notat ”Risiko for øget kvælstofudvaskning ved omlægning af fodergræs til vintersået afgrøde, samt omfang af problemer med angreb af stankelbenslarver” (Hansen et al., 2016). Ifølge LFST bedes DCE vurdere, hvorvidt DCE er enige i konklusionen om, at etablering af vinterraps efter fodergræs senest 15. august forventes at have omtrent samme effekt i forhold til kvælstofudvaskningen, som hvis jordbruger venter med at jordbearbejde til 1. februar og herefter etablerer en vårafgrøde. LFST anfører som afgrænsning af besvarelsen, at DCE bedes være opmærksom på, at der udelukkende efterspørges en sammenligning af omlægning af fodergræs til vinterraps med eksisterende regler, der ikke stiller yderligere krav om efterfølgende efterafgrøde, sædskifte eller andre foranstaltninger.

Besvarelse

Ifølge Gitte Blicher-Mathiesen er det DCE's opfattelse, at der ikke er tilstrækkelig forsøgsmæssigt grundlag til at vurdere udvaskningsrisikoen for kvælstof ved at ompløje fodergræs efterfulgt af en tidligt sået vinterraps ift. ompløjning af fodergræs om foråret efterfulgt af en forårssået afgrøde, idet der ikke foreligger målinger af kvælstofudvaskningen under disse forhold. DCE mener, at det ikke er tilstrækkeligt at vurdere udvaskningsrisikoen ud fra meroptagelse af kvælstof i afgrøden om efteråret, idet kvælstofudvaskning i årene efter også bidrager til udvaskningsrisikoen.

DCE pointerer, at der i DCA's notat alene sammenlignes med forårsompløjning og vårafgrøde, men, som også nævnt i DCA's notat, tillader lovgivningen i dag efterårsomlægning af fodergræs indtil 15. august efterfulgt af fodergræs eller grønkorn med græsudlæg, underforstået grønkorn af en vinterkorn.

LFST har i henvendelsen afgrænset besvarelsen til en sammenligning af omlægning af fodergræs til vinterraps med eksisterende regler, der ikke stiller yderligere krav om efterfølgende efterafgrøde, sædskifte eller andre foranstaltninger. DCE vurderer, at udvaskningsrisiko ved ompløjning af fodergræs ikke kan vurderes på kort sigt. Udvasningen ved ompløjning af fodergræs afhænger af, om der efter ompløjet fodergræs dyrkes en afgrøde med et højt kvælstofoptag f.eks. grønkorn, helsæd eller korn efterfulgt af en efterafgrøde samt om landmanden tager højde for eftervirkningen af det ompløjede fodergræs på den specifikke mark. Ud fra de nugældende regler, fratrækkes eftervirkningen af fodergræs bedriftens samlede kvælstofkvote. Det betyder, at eftervirkningen indregnes generelt og ikke specifikt for de marker, hvorpå fodergræs har været dyrket.

DCE ønsker at fremhæve, at der i den nuværende lovgivning tillades en praksis, som kan give stor udvaskning efter ompløjning af fodergræs netop fordi der ikke stilles yderligere krav om efterfølgende efterafgrøde, sædskifte eller andre foranstaltninger, der skal håndtere en stor risiko for udvaskning.

DCA's kommentar

DCA anerkender, at der ikke foreligger udvaskningsmålinger efter ompløjning af fodergræs med efterfølgende etablering af vinterraps. DCA vurderer imidlertid, at rettidigt sået vinterraps (senest 15. august) har tilstrækkelig stor kapacitet til at optage kvælstof og dermed reducere udvaskningen i samme omfang, som hvis fodergræsset blev ompløjet efter 1. februar og der efterfølgende blev etableret en vårafgrøde, hvor der ikke stilles yderligere krav til efterfølgende afgrøder. Alternativt kan fodergræs ifølge gældende regler omlægges til fodergræs eller grønkorn med græsudlæg inden 15. august, hvor der heller ikke stilles krav til efterfølgende afgrøder.

Eventuelle metoder til at begrænse udvaskningen i to eller flere år efter ompløjning af fodergræs er ikke indgået i DCA's tidligere notat (Hansen et al., 2016). Det skyldes, at der i nugældende lovgivning ikke stilles krav om afgrødefølge eller dyrkning af efterafgrøder efter forårsompløjning af fodergræs, hvor der ligeledes er risiko for øget udvaskning, hvis jorden er ubevokset efter høst af den efterfølgende vårafgrøde. Inden for de gældende regler vurderer DCA derfor fortsat, at omlægning til vinterraps inden medium august vil være lige så effektivt udvaskningsmæssigt som omlægning efter 1. februar og såning af en vårafgrøde uden krav til efterfølgende afgrøde.

Reference

Hansen, E.M., Skovgård, H., Sørensen, P., Enkegaard, A., Thomsen, I.K., 2016. Risiko for øget kvælstofudvaskning ved omlægning af fodergræs til vintersået afgrøde, samt omfang af problemer med angreb af stankelbenslarver. Notat til NaturErhvervstyrelsen den 14. oktober 2016.